

Nr 152.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till aktieteckning i ett för riket gemensamt detaljhandelsbolag för rusdrycker; given Stockholms slott den 19 februari 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen nr 151 angående riktlinjer för den framtida nykterhetspolitiken m. m. har — i anslutning till förslaget att motbokssystemet avskaffas från den 1 oktober 1955 — beträffande organisationen av detaljhandeln med rusdrycker förordats att de nuvarande 41 systembolagen sammanslås till ett riksbolag. I anslutning härtill föreslås i ifrågavarande proposition nr 152 att ett investeringsanslag om 500 000 kronor anvisas till teckning av aktier i det nya, för hela riket gemensamma detaljhandelsbolaget.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 feb-
ruari 1954.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, fråga om *anslag till aktie-teckning i ett för riket gemensamt detaljhandelsbolag för rusdrycker* samt anför därvid följande.

Inledning.

Den nuvarande systembolagsorganisationen utformades vid 1937 års riksdag. Riksdagens beslut innebar att det skulle bildas ett systembolag i varje län med möjlighet för Kungl. Maj:t att göra undantag från denna regel. Antalet bolag blev 41. Redogörelse för bolagens organisation och arbetsuppgifter har lämnats i propositionen nr 151 angående riktlinjer för den framtida nykterhetspolitiken m. m. Av denna framgår bland annat att antalet aktieägare i vart och ett av de 41 systembolagen är 20. Aktierna som lyder på 500 kronor vardera äges av enskilda personer, vilka erhållit länsstyrelsens tillstånd att äga aktie i systembolag. Aktieägare måste förbinda sig att på anmodan av länsstyrelse överlåta sin aktie till staten.

Enligt nämnda proposition skall motbokssystemet avskaffas från den 1 oktober 1955. I propositionen föreslås vidare att den nuvarande systembolagsorganisationen avvecklas och att i dess ställe bildas ett för hela landet gemensamt bolag för detaljhandeln med rusdrycker. Förslaget grundar sig på 1944 års nykterhetskommittés betänkande. Grundläggande bestämmelser för det tilltänkta bolaget har, i viss anslutning till vad kommittén förordat, upptagits i det med propositionen framlagda förslaget till rusdrycksförsäljningsförordning. Jag framhöll i propositionen, att anslag erfordras för teckning av aktier i det nya detaljhandelsbolaget. I anslutning därtill torde vissa närmare riktlinjer böra uppdragas för detaljhandelsbolagets organisation. Nykterhetskommittén har ej framlagt egna förslag i denna del utan funnit, att ett förslag, som framlagts av sakkunniga, tillkallade av den s. k. besparingsberedningen, i tillämpliga delar torde kunna tjäna som förebild. Jag anhåller nu att få upptaga detta ärende och vill till en början lämna en redogörelse för nämnda sakkunnigas förslag.

Besparingsberedningen.

År 1941 tillkallade besparingsberedningen särskilda sakkunniga för utredning om besparings- och rationaliseringsåtgärder inom rusdrycksförsäljningens område. De sakkunniga framlade samma år förslag om bl. a. att de 41 systembolagen skulle ersättas med ett riksbolag för utminuteringen. Detta bolag, som de sakkunniga föreslog skola erhålla namnet *Svenska Systemaktiebolaget*, skulle ensamt handha detaljhandeln med rusdrycker ävensom idka annan i samband därmed stående rörelse. Dessutom skulle bolaget bli bärare av samtliga utskänkningstillstånd med undantag för trafikrättigheterna.

Tillstånd till drivande av detaljhandel med rusdrycker borde meddelas bolaget för viss tid, lämpligen sex år.

Bolagets aktiekapital borde fastställas till 500 000 kronor med varje aktie ställd till viss man och lydande å 1 000 kronor. En mindre del av aktiekapitalet, förslagsvis 100 000 kronor, borde utgöras av stamaktier, som tecknats av personer, vilka var representativa för olika intressegrupper och åskådningar inom landet och som av Kungl. Maj:t godkänts såsom aktieägare. Den större delen av aktiekapitalet, 400 000 kronor, skulle utgöras av preferensaktier, och dessa aktier kunde lämpligen övertagas av någon bland statens fonder. Mellan stamaktieägarna, å ena, samt staten, å andra sidan, skulle avtal träffas av i tillämpliga delar samma innehåll som det den 22 januari 1937 ingångna avtalet mellan stamaktieägarna i spritcentralen och staten. Beträffande utdelningen å aktier skulle i huvudsak följas samma grunder som gällde för aktieägarna i spritcentralen, i vilket bolag preferensaktieägare garanterades fem procent ränta och stamaktieägarna erhöll en halv procent högre utdelning. Sedan erforderliga belopp avsatts till utdelningen till aktieägarna och, i förekommande fall, till bolagets fonder, skulle återstoden av vinsten inlevereras till statsverket. För den händelse bolaget upplöstes skulle likaledes vad som då återstod av bolagets tillgångar tillfalla statsverket.

I fråga om rätten att förvärva aktier i bolaget föreslogs, att stamaktier skulle kunna ägas endast av svenska staten eller av svensk undersåte, som därtill erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd.

I bolagets styrelse skulle staten äga avgörande inflytande. Liksom i fråga om spritcentralen borde antalet styrelseledamöter bestämmas till åtta med fyra suppleanter för dem.

Då bolaget skulle vara bärare av utskänkningstillstånden och sålunda avsluta angående överlåtande av dessa tillstånd å olika restauratörer borde, framhöll de sakkunniga, bolaget hållas fritt från varje intressegemenskap med hotell- och restaurangföretag.

Beträffande tillsättandet av ledamöter och suppleanter i styrelsen skulle beaktas, att det avgörande inflytandet på bolagets ledning borde utövas av ledamöter, utsedda av Kungl. Maj:t. I enlighet härmed förordade de sakkunniga att Kungl. Maj:t skulle utse fyra ledamöter i styrelsen, därav en såsom ordförande och en såsom vice ordförande, samt två suppleanter. Övriga styrelseledamöter och suppleanter skulle utses å ordinarie bolagsstämma. Mandattiden skulle vara två år.

För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skulle i enlighet med aktiebolagslagens föreskrifter finnas en revision. Revisionen skulle enligt sakkunnigförslaget bestå av fem ledamöter med lika många suppleanter. Sådant uppdrag borde ej få lämnas den, som ägde eller hade delaktighet i företaget, som självt eller genom dotterföretag idkade hotell- eller restaurangrörelse. Detsamma borde gälla för den, som visserligen icke ägde eller hade delaktighet i företaget av nämnda slag, men var ledamot eller suppleant i styrelsen för sådant företag eller tjänsteman i företaget.

De fem revisorerna skulle enligt de sakkunniga utses i följande ordning. Å ordinarie bolagsstämma skulle utses en revisor och en suppleant för tiden till och med nästa ordinarie bolagsstämma. Kungl. Maj:t ägde utse en revisor och en suppleant för tiden från en ordinarie bolagsstämma till och med den ordinarie bolagsstämman två år därefter. Den av Kungl. Maj:t förordnade revisorn skulle vara jourhavande revisor. Återstående antalet revisorer och suppleanter skulle utses av fullmäktige i riksgäldskontoret för tiden från den ordinarie bolagsstämman under löpande kalenderår till och med nästa ordinarie bolagsstämma. Revisionen skulle inom sig utse ordförande och vice ordförande.

Bolagets räkenskaper skulle för den 31 december varje år sammanföras i fullständigt bokslut. Detta bokslut skulle vara verkställt senast den 1 april påföljande år, då räkenskaperna jämte tillhörande handlingar ävensom av styrelsen avgiven förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkning och balansräkning för senaste räkenskapsåret skulle för granskning överlämnas till de utsedda revisorerna. Senast den 1 maj borde revisorerna avgiva skriftligt utlåtande över granskningen samt tillstyrka eller avstyrka ansvarsfrihet.

Hela riket borde enligt de sakkunniga indelas i olika *utminuteringsområden*. Dessa områden kunde till en början, innan det nya systembolagets verksamhet stabiliserats, i stort sett sammanfalla med de nuvarande detaljhandelsområdena. Emellertid vore det av vikt, att utminuteringsområdena så småningom nedbringades till omkring 30 eller det antal områden som på sin tid föreslogs av rusdryckslagstiftningsrevisionen, då härigenom skulle undanröjas en av de nu bestående bristfälligheterna i systembolagsorganisationen. Inom varje område borde anställas en distriktschef.

För att vinna en lokal förankring vid systembolagets handhavande av utminuteringsrörelsen föreslog de sakkunniga, att åtminstone inom större utminuteringsområden skulle inrättas en rådgivande nämnd. Kungl. Maj:t borde bestämma var sådan nämnd skulle finnas och nämndens befogenheter. De sakkunniga övervägde också att genom utbyggnad av samarbetet

med länsnykterhetsnämnderna eller de kommunala nykterhetsnämnderna ernå den lokala anknytning, som vore önskvärd. Förslag härom framlades emellertid ej.

Kontrollstyrelsen borde äga möjlighet att pröva beslut, som anginge frågor av mera allmän räckvidd eller som vore av särskild betydelse i enskilda fall.

Rätt att anföra besvär hos kontrollstyrelsen borde föreskrivas i fråga om motboksärenden samt ärenden rörande vinstkvantiteterna.

De *bestämmelser* och föreskrifter, som var erforderliga för reglerande av det föreslagna systembolagets verksamhet, borde enligt de sakkunniga upptagas i rusdrycksförsäljningsförordningen samt i bolagsordningen för systembolaget och i ett mellan staten och systembolaget upprättat avtal angående rätten att idka detaljhandel med rusdrycker. Vidare borde Kungl. Maj:t äga att i olika hänseenden utfärda föreskrifter, som anginge systembolaget.

De sakkunniga framlade förslag till ändrade bestämmelser i rusdrycksförsäljningsförordningen. I dessa bestämmelser fastslogs att monopolrätten till detaljhandel med rusdrycker skulle tillkomma ett särskilt bildat aktiebolag. Vidare upptog de föreslagna bestämmelserna huvudgrunderna för utminuteringen och dess anordnande samt en föreskrift om möjlighet att inrätta rådgivande nämnder.

Övriga bestämmelser och föreskrifter rörande det nya systembolaget borde — i den mån det icke skulle ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda sådana — inflyta i bolagsordningen samt i avtalet mellan staten å ena och bolaget å andra sidan.

I bolagsordningen skulle i huvudsak regleras frågor rörande bolagets verksamhet, aktiekapital, styrelseledamöter, revision och bolagsstämma. Genom avtalet mellan staten och systembolaget skulle staten upplåta rätten till detaljhandel med rusdrycker till systembolaget för en tid av 6 år. I avtalet skulle vidare intagas föreskrifter rörande detaljhandelsbolagets åligganden mot allmänheten och staten.

Vid *remissbehandlingen* tillstyrkte ett flertal myndigheter och sammanlutningar i princip de sakkunnigas förslag om inrättande av ett systembolag för hela riket. Avstyrkande yttranden avgavs av systembolagens förtroendenämnds verkställande utskott (majoriteten), socialstyrelsen (tillstyrkande dock under förutsättning av viss utbyggnad av det lokala medinflytandet) samt av tre länsstyrelser. Några remissinstanser fann reglerna om den lokala anknytningen (de rådgivande nämnderna) otillfredsställande. I övrigt framkom icke några erinringar mot förslaget i fråga om organisationen av det nya bolaget.

De sakkunnigas förslag föranledde icke någon statsmakternas åtgärd, utan frågan sköts på framtiden i avbidan på resultatet av den utredning som anförtroddes nykterhetskommittén.

Nykterhetskommittén.

Kommittén har i frågan om den framtida organisationen av detaljhandeln med rusdrycker utarbetat två alternativ, det ena med ett riksbolag (alternativ I), det andra med 24 länsbolag (alternativ II). En närmare redogörelse för dessa alternativ har lämnats i propositionen nr 151. Kommitténs majoritet förordar alternativ I. Detta innebär att de nuvarande systembolagen avvecklas och ersättes med ett riksbolag med erforderlig distriktsorganisation. Åtskilliga av de arbetsuppgifter, som nu tillkommer kontrollstyrelsen och systembolagen, överflyttas på socialstyrelsen och länsnykterhetsnämnderna. Bl. a. föreslår kommittén att den första beredningen av ansökningar om utskänkningstillstånd för rusdrycker skall skötas av länsnykterhetsnämnderna. Det föreslagna riksbolaget blir i stort sett ett renodlat distributionsorgan.

Inom bolaget skall finnas en styrelse bestående av förslagsvis sex ledamöter med tre suppleanter samt en verkställande direktör. I motsats till vad besparingsberedningen föreslagit bör dock, framhåller kommittén, Kungl. Maj:t utse majoriteten av styrelseledamöterna. Till den centrala ledningen knyts förvaltningspersonal för kameralt arbete samt för revisions- och inspektionsverksamhet. Vissa grundläggande bestämmelser rörande bolaget har kommittén intagit i sitt förslag till rusdrycksförsäljningsförordning. De närmare föreskrifterna rörande bolagets organisation och verksamhet skall enligt kommittén intagas i bolagsordningen och i avtal mellan staten och bolaget samt mellan staten och aktieägarna. Såsom tidigare nämnts har kommittén icke utarbetat egna förslag i denna del utan hänvisat till besparingsberedningens förslag.

Frågan om distriktens antal och omfattning bör enligt kommittén göras till föremål för närmare undersökning och det torde närmast böra ankomma på riksbolaget självt att taga ställning till lokalorganisationens omfattning. Kommittén har utgått från att riket borde indelas i ett tiotal distrikt. Varje distrikt skall ledas av en distriktschef.

Flertalet av de *remissinstanser*, som yttrat sig över nykterhetskommitténs förslag, har tillstyrkt att de nuvarande systembolagen avvecklas och ersättes med ett riksbolag. Åtskilliga av de tillstyrkande remissorganen föreslår dock modifikationer av olika slag. I allmänhet har man i yttrandena icke gått in på frågan angående riksbolagets organisation.

Departementschefen.

I propositionen nr 151 föreslås såsom förut nämnts att motbokssystemet avskaffas från den 1 oktober 1955. Propositionen innehåller en närmare redogörelse för mitt ställningstagande till nykterhetskommitténs förslag om

organisationen av detaljhandeln med rusdrycker. I likhet med kommittén och flertalet remissinstanser har jag funnit, att systembolagen bör avvecklas och att detaljhandeln bör handhavas av ett för hela landet gemensamt bolag, organiserat med centralförvaltning och distriktskontor med underlydande butiker. Riket indelas i försäljningsdistrikt, vart och ett under ledning av en distriktschef. I stort sett bör varje län bilda ett sådant distrikt.

Såsom vidare framgår av nämnda proposition ansluter jag mig icke till kommitténs förslag att länsnykterhetsnämnderna skall handha utrednings- och kontrolluppgifter beträffande utskänknings. I stället har jag föreslagit en anordning på förevarande område som närmare anknyter till vad nu gäller men samtidigt tillgodoser intresset av effektiviserad kontroll. Förslaget innebär i huvudsak att utrednings- och kontrollarbetet koncentreras hos det blivande riksbolagets distriktschefer, vilka i nu angivna hänseende skall ha ställning av offentliga tjänstemän, restauranginspektörer. De skall i sådan egenskap vara underkastade ämbetsansvar och vara underställda länsstyrelsen, vilken alltjämt bör vara tillståndsgivande myndighet. Vid sin sida skall inspektören ha en rådgivande nämnd, bestående av i allmänhet en av länsstyrelsen utsedd ledamot, tillika ordförande, en av landstinget vald ledamot och en ledamot som utses av länsnykterhetsnämnden. Den rådgivande nämnden har således konstruerats som ett rent länskommunalt organ och kan i väl så stor utsträckning som de nuvarande systembolagsstyrelserna företräda lokala intressen. Biträdande inspektörer skall vid behov anställas av bolaget. Dessa befattningar torde ofta med fördel kunna beklädas av tjänstemän i bolaget.

Såsom tidigare nämnts har i det vid propositionen nr 151 fogade förslaget till rusdrycksförsäljningsförordning intagits vissa grundläggande bestämmelser för det tilltänkta detaljhandelsbolaget. Dessa ansluter sig nära till besparingsberedningens förslag.

I propositionens författningsförslag föreskrives bland annat att bolaget skall godkännas som detaljhandelsbolag av Kungl. Maj:t för viss tid, högst 6 år, och att i bolagsordningen skall intagas bestämmelse, varigenom staten beredes övertärande inflytande på bolagets ledning. Aktieägare i bolaget kan endast vara svenska staten eller svensk medborgare, som därtill erhållit tillstånd. Den som får sådant tillstånd måste emellertid lämna förbindelse till Kungl. Maj:t att på anmodan och på vissa villkor överlämna aktien till behörig person. I författningsförslaget har vidare intagits förbud att bereda aktieägare ekonomisk fördel utöver utdelning å aktie eller att låta ersättning till styrelseledamot eller avlöning till anställd person utgå i förhållande till omsättningens eller vinstens storlek. Vissa riktlinjer har givits för tillsättningen av de rådgivande nämnderna. Härjämte finns i författningsförslaget bestämmelser rörande dispositionen av bolagets vinst samt vissa kvalifikationskrav för ledamöter i bolagets styrelse. Slutligen stadgas att närmare bestämmelser om villkoren för godkännande och om särskild kontroll från statens sida m. m. skall intagas i avtal som upprättas i samband med bolagets godkännande.

Även i övrigt torde besparingsberedningens förslag angående bolagets organisation i stort sett kunna följas, dock med vissa modifikationer. Jag vill sålunda förorda att aktiekapitalet upptages till 500 000 kronor. Det synes emellertid icke finnas anledning att uppdelat detta på stam- och preferensaktier. Aktierna bör lyda på 1 000 kronor vardera och i princip innehavas av svenska staten. Möjlighet bör dock icke saknas att låta några enstaka aktier ägas av enskilda personer, som erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd härtill.

Antalet styrelseledamöter synes böra sättas till åtta, med fyra suppleanter. I princip bör Kungl. Maj:t utse ledamöterna och suppleanterna. Emellertid måste enligt aktiebolagslagen åtminstone en ledamot väljas av bolagsstämman. Det torde vara lämpligt att sex ledamöter utses av Kungl. Maj:t, därav en som ordförande och en som vice ordförande. Kungl. Maj:t bör vidare utse två suppleanter. Övriga ledamöter och suppleanter väljes av bolagsstämman. Uppdragstiden bör vara två år för varje ledamot och suppleant.

Verkställande direktör för bolaget utses av styrelsen. Denna bör vara besluttför när minst fem ledamöter, därav tre bland de av Kungl. Maj:t utsedda, är närvarande.

I fråga om revisionen ansluter jag mig till besparingsberedningens förslag. Antalet revisorer bör sålunda vara fem. Av dessa bör en jämte suppleant utses å ordinarie bolagsstämma för tiden t. o. m. nästa ordinarie bolagsstämma och en jämte suppleant av Kungl. Maj:t, likaledes för tiden från en ordinarie bolagsstämma men t. o. m. den ordinarie bolagsstämman två år därefter. Av Kungl. Maj:t förordnad revisor bör vara jourhavande revisor. Till sådan revisor eller till suppleant för honom bör endast få förordnas auktoriserad revisor. Övriga tre revisorer jämte suppleanter för dem bör utses av fullmäktige i riksgäldskontoret för samma tid som den av bolagsstämman utsedde revisorn.

De nu angivna riktlinjerna för bolagets organisation jämte vissa detaljbestämmelser i anslutning till besparingsberedningens förslag men med beaktande av den därefter tillkomna nya aktiebolagslagens regler bör intagas i bolagsordningen för det nya detaljhandelsbolaget. Detta bör förslagsvis få namnet Detaljhandelsbolaget för rusdrycker, Aktiebolag.

I enlighet med de förut återgivna föreskrifterna i förslaget till rusdrycksförsäljningsförordning skall staten godkänna detta bolag såsom detaljhandelsbolag för rusdrycker för en tid av sex år från och med den 1 oktober 1955. I avtalet bör intagas föreskrifter rörande bolagets skyldigheter mot staten och allmänheten. Det bör bl. a. åligga bolaget att ordna försäljningen på sådant sätt att därav uppkommer så ringa skada som möjligt samt att driva densamma så att behörig hänsyn tas till allmänheten. I propositionen nr 151 har jag förordat, att priserna å utminuterade rusdrycker skall bestämmas av bolaget. Dessa bör sättas så att allmänheten skyddas mot obehörig fördyring av varorna på samma gång som bolaget erhåller täckning för sina omkostnader samt skäligen inkomst av rörelsen. Såsom närmare framgår av propositionen nr 151 bör de besparingar som kan uppnås till följd av motbokssystemets slopande och omorganisationen av detaljhandeln

med rusdrycker komma statsverket tillgodo för att bl. a. täcka kostnaderna för positiva nykterhetsfrämjande åtgärder. Dessa besparingar avser i huvudsak utgifter för de sociala funktioner som inom motbokssystemets ram åvila systembolagen. Besparingarna bör således ej leda till prisnedsättningar. Jag vill även erinra om att de i annat sammanhang föreslagna nya skattesatserna på rusdrycker avvägts med tanke på det pris dryckerna kommer att betinga med systembolagens nuvarande kostnader.

Bolaget bör förbindas att tillsätta distriktschefer till så stort antal, att dessa befattningshavares uppgifter enligt den nya rusdrycksförsäljningsförordningen såsom restauranginspektörer kan fyllas på ett tillfredsställande sätt. Motsvarande bör gälla beträffande de biträdande inspektörerna. I avtalet bör härjämte intagas förbud för bolaget att utminutera rusdrycker till den som ej fyllt tjuuguett år samt till person beträffande vilken förordnats att rusdrycker ej må utminuteras till honom. Bolaget bör vidare förbindas att tillhandagå kontrollstyrelsen med uppgifter och yttranden, som är erforderliga för fullgörandet av styrelsen åliggande tillsyn över rusdryckshandlingen samt att inbetala uppburna rusdrycksskatter till statsverket. Det bör även åligga bolaget att göra framställning hos vederbörande myndigheter om utseende av ledamöter och suppleanter i de rådgivande nämnderna. Bolaget skall vidare enligt förslaget till rusdrycksförsäljningsförordning utgiva ersättning till nämndernas ledamöter och suppleanter med belopp, som bestämmes av kontrollstyrelsen.

Beträffande förfarandet vid avvecklingen av de nuvarande systembolagen har några huvudpunkter angivits i propositionen nr 151. Såsom framgår därav är det avsett att det nya detaljhandelsbolaget skall övertaga systembolagens försäljningsverksamhet fr. o. m. den 1 oktober 1955. Jag har förordnat att omorganisationen i allt väsentligt slutföres före nämnda tidpunkt. Här skall jag upptaga några närmare detaljer rörande omorganisationen.

Bl. a. med tanke på att de blivande restauranginspektörerna skall träda i verksamhet före utgången av år 1954 bör det nya detaljhandelsbolaget bildas redan i början av instundande budgetår. Statens ekonomiska medverkan vid bolagsbildningen omfattar teckning av aktierna i bolaget. Med anledning härav torde å riksstaten för budgetåret 1954/55 under kapitalbudgeten, fonden för statens aktier, äskas ett investeringsanslag av 500 000 kronor till teckning av aktier i det nya detaljhandelsbolaget. Sedan det nya bolaget bildats bör det under medverkan av kontrollstyrelsen och länsstyrelserna gå i författning om att inköpa samtliga aktier i de nuvarande systembolagen, vilka aktiers belopp utgör sammanlagt 410 000 kronor. Härigenom blir det nya bolaget moderbolag till systembolagen. Dessa bör dock endast temporärt bibehållas såsom dotterbolag. Bolagens tillgångar och skulder bör överflyttas på det nya detaljhandelsbolaget och systembolagen upplösas genom fusion. Denna bör i görligaste mån vara genomförd någon tid efter den 1 oktober 1955, då det nya bolaget övertar rusdrycksförsäljningen. Redan intresset av att undvika särskild bokföring för systembolagen för år 1956 gör det emeller-

tid angeläget, att fusionen är slutförd före årsskiftet 1955—56. Fusionen bör ske under medverkan av kontrollstyrelsen. Intill dess detaljhandelsbolaget träder i verksamhet torde erforderligt behov av rörelsemedel få täckas genom lån från systembolagen.

Såsom förut nämnts skall de blivande distriktscheferna-restauranginspektörerna börja sin verksamhet redan före utgången av år 1954. Det nya detaljhandelsbolaget bör därför snarast möjligt utse eller förordna dessa befattningshavare. Enligt förslaget till rusdrycksförsäljningsförordning skall detta ske före utgången av november 1954. Inom län där ordinarie innehavare av tjänsten inte hinner utses eller inte kan tillträda befattningen bör bolaget utvälja lämplig person, exempelvis en systembolagsdirektör, att såsom tillförordnad distriktschef-restauranginspektör fullgöra de på sådan befattningshavare ankommande arbetsuppgifterna.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Aktieteckning i ett för riket gemensamt detaljhandelsbolag för rusdrycker* å kapitalbudgeten, fonden för statens aktier, för budgetåret 1954/55 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Karl-Ingmar Edstrand.